

นโยบายที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามประเพณีการปกครองของประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งยวดในอันที่จะเชิดชูสถาบันนี้ไว้ด้วยความจงรักภักดีและปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ ผ่านการจัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาเรียนรู้เข้าใจหลักการทรงงาน โดยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. จัดงานเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์

- จัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๘ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ ภายใต้ชื่องาน “เทิดให้พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” มีผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการ ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนนักศึกษา และประชาชน เข้าร่วมงานจำนวนมาก เมื่อวันเสาร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่บริเวณหน้ากระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดให้มีพิธีถวายเครื่องราชสักการะและจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคล กิจกรรมคาราวานจิตอาสา เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมตามสถานที่ต่างๆ ถวายเป็นพระราชกุศล นอกจากนี้ยังจัดให้มีกิจกรรมอื่นๆ อาทิ การประกวดร้องเพลงพระราชนิพนธ์ การแสดงเทิดพระเกียรติ และการให้ความรู้และบริการแก่ประชาชนในบริเวณงาน เช่น การถ่ายภาพพระบรมฉายาลักษณ์ การสาธิตการประกอบอาหารและเครื่องดื่ม และกิจกรรมศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) เพื่อให้บริการซ่อมจักรยานและจักรยานยนต์แก่ประชาชน จุดเทียนชัยถวายพระพร พร้อมทั้งปล่อยขบวนคาราวานจิตอาสา กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหลายหน่วยงานส่งบุคลากรเข้าร่วมจำนวนกว่า ๒๖๐ คน พร้อมรถ ๒๖ คัน เพื่อไปบำเพ็ญประโยชน์ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี บริเวณชุมชนท่าน้ำสามเสน และวัดอินทาราม เพื่อพัฒนาวัดร่วมกับชุมชน เป็นต้น และร่วมกิจกรรม “ปั่นเพื่อพ่อ : Bike for Dad” เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้ให้ดำเนินการบริการซ่อมบำรุงรักษารถจักรยาน ทั้งพื้นที่ในกรุงเทพฯ และภูมิภาค สำหรับในกรุงเทพฯ ให้บริการตามจุดเส้นทางผ่าน ๒๙ จุด และในส่วนภูมิภาค สอศ. ได้มอบให้อาชีวศึกษาจังหวัดทุกแห่งร่วมกับหน่วยงานในจังหวัด ๗๖ จังหวัด ให้บริการซ่อมรถจักรยานที่เข้าร่วมกิจกรรมจุดละ ๑๐ คน โดยรวมจะมีผู้บริหาร ครู และนักศึกษาอาชีวศึกษา ร่วมให้บริการในกิจกรรมนี้กว่า ๑,๕๐๐ คน

- จัดทำหนังสือบันทึกประวัติศาสตร์ “ปั่นเพื่อพ่อ” รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำหนังสือบันทึกประวัติศาสตร์ “ปั่นเพื่อพ่อ” เฉลิมพระเกียรติ เพื่อเป็นของที่ระลึกกิจกรรม Bike for Dad ในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยใช้งบประมาณกลาง โดยเริ่มแจกให้กับหน่วยงานราชการและประชาชนเก็บไว้เป็นที่ระลึกได้ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

กระทรวงศึกษาธิการเตรียมการที่จะจัดทำหนังสือใน ๓ รูปแบบ คือ ๑) หนังสือบันทึกประวัติศาสตร์ “ปิ่นเพื่อพ่อ” เฉลิมพระเกียรติ (เล่มหลัก) ในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด A๔ จำนวน ๕๐๐ หน้า สำหรับแจกให้แก่หน่วยงานราชการ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม พร้อมทั้งจัดทำเป็น e-Book บรรจุลงใน DVD ๒) หนังสือบันทึกประวัติศาสตร์ “ปิ่นเพื่อพ่อ” เฉลิมพระเกียรติ (ฉบับแจกประชาชน) ขนาด A๕ จำนวน ๑๖๐ หน้า ในรูปแบบภาษาไทย สำหรับแจกให้กับประชาชน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม ๓) หนังสือประมวลภาพ (ศธ.รวมใจภักดิ์) ขนาด A๔ จำนวน ๓๒๔ หน้า เพื่อประมวลภาพถ่ายกิจกรรมโครงการ Bike for Dad ทั้งหมด จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม พร้อมทั้งจัดทำเป็น e-Book บรรจุลงใน DVD

- **จัดโครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ครูสภาร่วมกับสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ให้มีความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้ที่ครูสภากำหนด โดยใช้การศึกษาทางไกล หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน ๒๑๔ คน ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ๘๓ คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๗ คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ๗๐ คน สำนักงานพระพุทธศาสนา ๓๙ คน และนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ ๕ คน

- **พระราชทานจักรยานแก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ยากจน และด้อยโอกาส** เนื่องในโอกาสวันเด็กแห่งชาติปี ๒๕๕๙ เนื่องในโอกาสวันเด็กแห่งชาติปี ๒๕๕๙ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานจักรยานแก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ยากจนและด้อยโอกาสที่มีความจำเป็นต้องใช้จักรยานเป็นพาหนะเดินทางไปเรียนหนังสือเนื่องจากบ้านอยู่ไกลจากโรงเรียน จำนวน ๙,๙๐๐ คัน ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ มีพิธีรับมอบจักรยานพระราชทาน และปล่อยคาราวานจักรยานพระราชทานแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ยากจน ด้อยโอกาส และมีความจำเป็นต้องใช้จักรยานเป็นพาหนะในการเดินทางไปเรียนหนังสือ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ณ บริเวณหน้ากระทรวงศึกษาธิการ โดยจะดำเนินการในลักษณะจักรยานยืมเรียน จัดสรรให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนการกุศล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ครอบครัวยากจนครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ต้องเดินเท้าและมีบ้านอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ระยะทาง ๓ กิโลเมตรขึ้นไป เดินทางพื้นราบและมีความปลอดภัยในการขี่จักรยาน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการบริการดูแลตรวจสอบความพร้อมใช้งานของจักรยานพระราชทานก่อนมอบให้นักเรียน รวมถึงช่วยโรงเรียนจัดระบบดูแลรักษาจักรยานพระราชทานในระหว่างการใช้งาน เพื่อจักรยานจะได้มีสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้ส่งต่อให้กับนักเรียนรุ่นต่อไปได้ เนื่องจากเป็นจักรยานยืมเรียน โดยมอบให้อาชีวศึกษาจังหวัด (อศจ.) ทุกจังหวัด ให้บริการดังกล่าว

- **จัดงาน “วิศิษฏศิลปินสรรพศิลป์สโมสร”** ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๔ – ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ซึ่งเป็นการรวมงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ ๔๒ และงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ ๑๖ เข้าด้วยกัน จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “ได้ร่วมพระบารมี : ๗๐๐ ปี สังคีต - ศิลป์แห่งสยามประเทศ” เพื่อแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของ

ดนตรีและศิลปวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ภายใต้ร่มพระบารมีของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็น ทั้งพระบรมราชูปถัมภ์ และศิลปิน และแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเป็น “วิศิษฎ์ศิลปิน” ผู้เปี่ยมด้วยพระอัจฉริยภาพ และทรงมี คุณูปการอย่างอเนกอนันต์ในการฟื้นฟู สืบสาน และพัฒนางานด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็น ศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของนิสิตนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑๐๒ แห่ง รวมกว่า ๕,๐๐๐ คน จากทั่วประเทศ เข้าร่วมจัดกิจกรรมการแสดงในงานครั้งนี้

สำหรับการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ ๑๗ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก รับเป็นเจ้าภาพ ซึ่งกำหนดจัดงาน ขึ้นระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม - ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ และจัดงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ ๔๓ มหาวิทยาลัยพะเยา รับเป็นเจ้าภาพ โดยมีกำหนดจัดขึ้นประมาณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยพะเยาจังหวัดพะเยา

๒. ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- **สถานศึกษาพอเพียง ๒๕๕๗** ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารจัดการการเรียนการสอน ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเองและผู้อื่น อย่างยั่งยืนตลอดไป นั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยตำแหน่ง และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมเป็น คณะกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานที่มีสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยหน่วยงานภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มีนโยบายขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” โดยเริ่มพัฒนาเพื่อขยายผลในปี ๒๕๕๔ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ พบว่า มีสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการ สามารถเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ได้จำนวนทั้งสิ้น ๒,๑๒๓ แห่ง ประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑,๙๐๓ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๒ แห่ง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๒๑๒ แห่ง และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน ๖ แห่ง ทั้งนี้ ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง ๒๕๕๗” เรียบร้อยแล้ว

- **ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา** ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีแนวทางการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายผลการขับเคลื่อนสถานศึกษา

พอเพียง ซึ่งกำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด โดยอาจร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการดำเนินงานการพัฒนาตามความเหมาะสม ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการพัฒนาเสริมศักยภาพความเข้มแข็งสถานศึกษาพอเพียงให้สามารถเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” โดยเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๙ ได้ประกาศสถานศึกษาพอเพียง จำนวน ๔๑ แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งผ่านกระบวนการติดตามประเมินผลตามเกณฑ์ก้าวนำของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว เพื่อทำหน้าที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาทั่วประเทศต่อไป

- จัดโครงการอบรมปฏิบัติการเตรียมความพร้อมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงเรียนรู้แนวทางการบริหารงาน และพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ๓๔๓ แห่ง และเอกชน ๒๒ แห่ง โดยมีผู้บริหาร และครูแกนนำจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ และเอกชน เข้าร่วมการอบรม รวม ๖๑๐ คน ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ซึ่งการอบรมครั้งนี้เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ยังไม่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ทบทวนเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอน